Lieta Nr.C33523815
Lietas arhīva Nr.C-5238-15/20

S P R I E D U M S
Latvijas Republikas vārdā
Siguldā, 2015.gada 16.oktobrī

Rīgas rajona tiesas tiesnese A.Ilstere rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers.Z/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

2015.gada 20.augustā tiesā saņemts /pers. A/ (turpmāk - prasītāja) pieteikums maza apmēra prasībā pret /pers. Z/ (turpmāk - atbildētājs) par uzturlīdzekļu piedziņu.

Pamatojoties uz Civillikuma 179.pantu un 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumiem Nr.37„Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", lūdz piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai uzturlīdzekļus pušu nepilngadīgo bērnu /pers. C/ un /pers. D/, uzturam līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas un katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Prasībā norādīts, ka pusēm ir laulāto attiecības, bet no 2015.gada janvāra prasītāja ar meitām dzīvo pie saviem vecākiem. Atbildētājs par saviem bērniem nerūpējas un nekontaktējas ar viņiem. Atbildētājs nesniedz finansiālu palīdzību meitu uzturēšanā un neinteresējas par viņu attīstību un to, vai viņām ir nodrošināts pietiekošs uzturs un dzīves apstākļi. Uzturlīdzekļus lūdz piedzīt no 2015.gada augusta.

Lūdz lietu izskatīt rakstveida procesā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{21}panta pirmās daļas noteikumiem 2015.gada 31.augustā atbildētājam uz viņa deklarēto dzīves vietu /adrese/, Salaspils novadā (lietas 30.lapa), ierakstītā sūtījumā nosūtīts prasības pieteikums un paskaidrojumu veidlapa, nosakot termiņu paskaidrojumu sniegšanai līdz 2015.gada 30.septembrim (lietas 17.lapa).

Tiesas noteiktajā termiņā atbildētājs sniedzis paskaidrojumus norādot, ka prasību atzīst pilnā apmērā. Lūdz lietu izskatīt rakstveida procesā (lietas 33. – 34.lapa).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{22}panta pirmo daļu, pusēm izskaidrotas viņu procesuālās tiesības, puses ir informētas par tiesas sastāvu, kā arī izskaidrotas tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim.

Puses nav pieteikušas noraidījumu tiesnesei.

Civilprocesa likuma 250.^{25}panta pirmā daļa noteic, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā. Šis datums uzskatāms par pilna sprieduma sastādīšanas datumu.

Pie apstākļiem, kad puses nav lūgušas lietas iztiesāšanu tiesas sēdē, tiesa atzīst par iespējamu lietu izskatīt rakstveida procesā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{25}panta pirmo daļu, pusēm 2015.gada 2.oktobrī paziņots par lietas izskatīšanu rakstveida procesā un sprieduma pieejamības datumu 2015.gada 16.oktobrī (lietas 37.lapa).

Motīvu daļa

Izvērtējusi lietā esošos rakstveida pierādījumus un apsvērusi prasības pieteikumā norādītos argumentus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

Laulības apliecība apliecina, ka puses laulību noslēgušas 2004.gada 17.janvārī (lietas 8.lapa).

No lietas materiāliem redzams, ka atbildētājs ir /pers. D/, dzimušas /datums/, un /pers. C/, dzimušas /datums/, tēvs, kas apstiprinās ar lietas materiāliem pievienotajām dzimšanas apliecību /apliecības numurs/ un /apliecības numurs/ kopijām (lietas 9. - 10.lapa).

Civillikuma 178.pants noteic, ja vecāki dzīvo šķirti, vecāku kopīga aizgādība turpinās. Bērna aprūpi un uzraudzību īsteno tas no vecākiem, pie kura bērns dzīvo.

ANO Konvencijas par bērna tiesībām 27.panta otrā daļa noteic, ka uz vecākiem vai citām personām, kas audzina bērnu, gulstas galvenā atbildība par bērna attīstībai nepieciešamo dzīves apstākļu nodrošināšanu savu spēju un finansiālo iespēju robežās.

Tiesai nav pamata apšaubīt, ka pušu nepilngadīgie bērni atrodas mātes /pers. A/ aprūpē un uzraudzībā, jo minēto apstākli atbildētājs nav apstrīdējis un atbildētāja pienākums ir piedalīties savu meitu uzturēšanā.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa noteic, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Ievērojot Civilprocesa likuma 96.panta piekto daļu, pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Tiesa konstatē, ka atbildētājs prasību ir atzinis, tāpēc saskaņā ar Civilprocesa likuma 193.panta piekto daļu, ja atbildētājs pilnībā atzinis prasību, sprieduma motīvu daļā iekļauj tikai norādi uz normatīvajiem aktiem, pēc kuriem tiesa vadījusies.

Saskaņā ar Civillikuma 177.panta pirmo, otro, trešo un ceturto daļu vecākiem ir ne tikai tiesības, bet arī pienākums rūpēties par bērnu, jo līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā.

Rūpes par bērnu nozīmē bērnu uzturēt, tas ir, nodrošināt ēdienu, apģērbu, mājokli un veselības aprūpi, bērnu kopt, izglītot un audzināt, nodrošinot garīgo un fizisko attīstību, pēc iespējas ievērojot bērna individualitāti, spējas un intereses un sagatavot bērnu sabiedriski derīgam darbam.

Civillikuma 179.panta pirmā daļa noteic, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa.

Atbilstoši minētā panta otrajai daļai pienākums par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmā daļa noteic, ka bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina viņa pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.

No Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2015.gada 9.septembra izziņas redzams, ka atbildētājs no 2014.gada janvāra līdz 2015.gada jūlijam (tiesas pieprasītais periods) ir strādājis algotu darbu un vidēji mēnesī minētajā periodā saņēmis ienākumus 336,87 *euro* pirms nodokļu nomaksas (lietas 21. – 22.lapa).

Atbildētāja īpašumā reģistrēti divi transporta līdzekļi – RESPO /TL numurs/un BUSH STORMBRINGER /TL numurs/(lietas 15. – 16.lapa).

Nekustamie īpašumi atbildētāja īpašumā nav reģistrēti (lietas 14.lapa).

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 24.panta pirmā daļa noteic, ka atbilstoši Civillikuma noteikumiem vecāku pienākums ir rūpēties par bērnu un viņa mantu un pārstāvēt bērnu viņa personiskajās un mantiskajās attiecībās. Katra vecāka pienākums ir dot bērnam minimālo uzturlīdzekļu apjomu neatkarīgi no viņa mantiskā stāvokļa.

Civillikuma 179.panta piektā daļa noteic, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Prasītāja lūgusi piedzīt no atbildētāja bērnu uzturam minimālos uzturlīdzekļus, konkrēto uzturlīdzekļu apmēru atzinis arī atbildētājs, tādēļ tiesa uzskata, ka nav vērtējams pušu mantas stāvoklis, jo minimālais uzturlīdzekļu apmērs katram vecākam ir jānodrošina katru mēnesi katram savam bērnam neatkarīgi no mantas stāvokļa.

2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumi Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.1. un 2.2.punkts noteic minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru katram vecākam neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa ir pienākums nodrošināt savam bērnam. Saskaņā ar šiem noteikumiem katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt savam bērnam minimālos uzturlīdzekļus - katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas un katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Tādējādi, likumdevējs noteicis, ka bērnu uzturēšanas pienākums ir absolūts.

Tiesa uzskata, ka primārās ir bērna intereses un situācija, kad bērns paliek bez uzturlīdzekļiem, nav pieļaujama.

Saskaņā ar 2014.gada 2.decembra Ministru kabineta noteikumiem Nr.734 par grozījumiem 2013.gada 27.augusta Ministru kabineta noteikumos Nr.665 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi", kas stājās spēkā 2015.gada 1.janvārī, 2.punktu minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros ir 360 *euro*.

Pamatojoties uz minēto no 2015.gada 1.janvāra Ministru kabineta noteiktā minimālā uzturlīdzekļu summa bērniem līdz 7 gadu vecumam ir 90 *euro*, bet pēc 7 gadu vecuma –108 *euro* mēnesī katram bērnam.

Tiesa atzīst, ka atbildētājam neatkarīgi no viņa mantiskā stāvokļa un spējām ir pienākums nodrošināt bērna uzturam līdzekļus valsts noteiktajā minimālajā apmērā.

Prasītāja lūgusi piedzīt uzturlīdzekļus bērnu uzturam līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas un katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Pēc lietas materiālos esošajiem pierādījumiem redzams, ka nepilngadīgajiem bērniem /pers. D/, dzimušai /datums/, ir 11 gadi, bet /pers. C/, dzimušai /datums/, ir 3 gadi.

Ņemot vērā konstatēto, tiesa atzīst, ka no atbildētāja par labu prasītājai meitas /pers. D/ uzturēšanai līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai piedzenami uzturlīdzekļi 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, kas atbilstoši bērna vecumam no 2015.gada 1.janvāra ir 108 *euro* mēnesī, bet ne mazāk par Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru ik mēnesi, bet meitas /pers. C/ uzturēšanai, līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai piedzenami uzturlīdzekļi 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, kas atbilstoši bērna vecumam no 2015.gada 1.janvāra ir 90 *euro*, bet ne mazāk par Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru ik mēnesi no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, bet no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, bet ne mazāk par Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru ik mēnesi no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Ievērojot, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2007.gada 29.augusta spriedumā lietā Nr. SKC-556 sniegto tulkojumu LR Satversmes 92.pantam un Civilprocesa likuma 1.pantam savstarpējā saistībā ar Civillikuma tiesību normām, kas izriet no ģimenes tiesiskajām attiecībām, Senāts atzinis, ka prasības par uzturlīdzekļu piedziņu bērna uzturam, tie piedzenami no brīža, kad celta prasība tiesā, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā.

Pamatojoties uz minēto, tiesa atzīst, ka uzturlīdzekļi piedzenami no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas tiesā, t.i., no 2015.gada 20.augusta, jo ar prasības celšanas dienu prasītāja uzsākusi īstenot savu aizskarto interešu aizsardzību tiesā. Minētais atbilst arī bērnu interesēm un tiesu praksei (*Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 27.janvāra spriedums lietā Nr. SKC- 254*).

Tiesa atzīst, ka saskaņā ar Civillikuma 177.panta pirmo daļu uzturlīdzekļi piedzenami līdz bērnu pilngadībai, t.i., kamēr bērns ir vecāku aizgādībā.

Prasītāja, sprieduma nekavējošu izpildi Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktā noteiktajā kārtībā nav lūgusi, tādēļ šis jautājums spriedumā netiek lemts.

Vienlaicīgi tiesa izskaidro, ka Civilprocesa likuma 203.panta ceturtā daļa paredz, ja pēc tam, kad likumīgā spēkā stājies spriedums, ar kuru no atbildētāja piespriesti periodiski maksājumi (uzturlīdzekļi), mainās apstākļi, kas ietekmē maksājumu apmēra vai ilguma noteikšanu, katra puse ir tiesīga, iesniedzot jaunu prasību, prasīt maksājumu apmēra vai termiņa grozīšanu.

Civilprocesa likuma 33.pants noteic, ka tiesas izdevumi ir valsts nodeva, kancelejas nodeva un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu prasītāja ir atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas prasībā par uzturlīdzekļu piedziņu. Savukārt Civilprocesa likuma 42.panta pirmā daļa noteic, ja prasītājs bijis atbrīvots no tiesas izdevumu samaksas, tie piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punktu prasības summa prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu ir maksājamu kopsumma par vienu gadu. Maksājumu kopsumma par vienu gadu konkrētajā lietā ir 2376 *euro* (108 *euro* x 12 mēneši + 90 *euro* x 12 mēneši).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta b) apakšpunktu valsts nodeva no 2135 *euro* līdz 7114 *euro* ir 320,10 *euro* plus 4 procenti no prasības summas, kas pārsniedz 2134 *euro*. Tādējādi no atbildētāja valsts labā piedzenama valsts nodeva 329,78 *euro* ((2376 *euro*– 2134 *euro*) * 4% + 320,10 *euro*).

Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punkts noteic, ka ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu, izsniegšanu un tulkošanu saistītie izdevumi.

No lietas materiāliem – ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu aprēķina (lietas 2.lapa) – redzams, ka ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu ir 8,90 *euro*, kas piedzenami no atbildētāja valsts labā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1]pantam atbildētājam nosakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš tiesas izdevumu samaksai 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Vadoties no Civilprocesa likuma 8., 34., 35.panta, 39.panta pirmās daļas 5.punkta, 42., 43, 93.panta, 96.panta piektās daļas, 97., 190., 193., 204.[1], 250.[25], 250.[27] panta, tiesa

n o s p r i e d a

prasību apmierināt pilnībā.

Piedzīt no /pers. Z/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus meitas /pers. D/, personas kods /personas kods/, uzturam 108 *euro* (viens simts astoņi *euro*) katru mēnesi, bet ne mazāk kā 30% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai, sākot no 2015.gada 20.augusta.

Piedzīt no /pers. Z/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus meitas /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam 90 *euro* (deviņdesmit *euro*) katru mēnesi, bet ne mazāk kā 25% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz bērna 7 gadu vecuma sasniegšanai, sākot no 2015.gada 20.augusta, bet no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas ik mēnesi.

Piedzīt no /pers. Z/, personas kods /personas kods/, par labu valstij valsts nodevu 329,78 *euro* (trīs simti divdesmit deviņi *euro* un 78 centi).

Samaksa veicama šādā kontā – saņēmējs Valsts kase NMR 90000050138, konts LV55TREL1060190911200, saņēmēja iestāde: Valsts kase BIC kods TRELLV22, mērķis – valsts nodeva civillietā Nr.C33523815.

Piedzīt no /pers. Z/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 8,90 *euro* (astoņi *euro* un 90 centi).

Samaksa veicama šādā kontā – saņēmējs: Tiesu administrācija NMR 90001672316, konts LV51TREL2190458019000, saņēmēja iestāde: Valsts kase BIC kods TRELLV22, iemaksas mērķis - ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi civillietā Nr.C33523815.

Noteikt /pers. Z/ sprieduma labprātīgas izpildes termiņu valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksai 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Tiesas izdevumu samaksu apliecinoši dokumenti iesniedzami Rīgas rajona tiesas Siguldā kancelejā sprieduma labprātīgai izpildei noteiktajā 10 dienu termiņā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, 2015.gada 16.oktobra, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā Siguldā, Šveices ielā 27 ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.[2]pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Tiesnese A.Ilstere